Uradni list
Evropske unije

SL
Serija C

C/2025/3990

20.8.2025

PRIPOROČILO SVETA

z dne 8. julija 2025

o ekonomski, socialni, strukturni in proračunski politiki ter politiki zaposlovanja Luksemburga

(C/2025/3990)

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti člena 121(2) in člena 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe (EU) 2024/1263 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2024 o učinkovitem usklajevanju ekonomskih politik in večstranskem proračunskem nadzoru ter razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 ([1]) in zlasti člena 3(3) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju resolucij Evropskega parlamenta,

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora za socialno zaščito,

ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

Splošne ugotovitve

(1) Uredba (EU) 2024/1263, ki je začela veljati 30. aprila 2024, določa cilje okvira ekonomskega upravljanja, katerega namen je spodbujati zdrave in vzdržne javne finance, z reformami in naložbami pa trajnostno in vključujočo rast in odpornost, ter preprečiti čezmerni javnofinančni primanjkljaj. Uredba določa, da Svet in Komisija izvajata večstranski nadzor v okviru evropskega semestra v skladu s cilji in zahtevami iz Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU). Evropski semester vključuje zlasti oblikovanje specifičnih priporočil za državo in nadzor nad njihovim izvajanjem. Navedena uredba spodbuja tudi nacionalno odgovornost za fiskalno politiko in poudarja njeno srednjeročno usmerjenost skupaj z učinkovitejšim in skladnejšim izvrševanjem. Vsaka država članica mora Svetu in Komisiji predložiti nacionalni srednjeročni fiskalno-strukturni načrt, ki vsebuje njene fiskalne, reformne in naložbene zaveze za obdobje štirih ali petih let, odvisno od trajanja zakonodajnega obdobja v zadevni državi članici. Pot gibanja očiščenih odhodkov ([2]) v teh načrtih mora biti skladna z zahtevami iz navedene uredbe, vključno z zahtevami, da se najpozneje do konca prilagoditvenega obdobja dolg sektorja država začne dovolj verjetno zmanjševati ali se še naprej dovolj verjetno zmanjšuje ali pa ostane na preudarni ravni pod 60 % bruto domačega proizvoda (BDP) ter da se primanjkljaj sektorja država srednjeročno zmanjša pod referenčno vrednost 3 % BDP iz Pogodbe in/ali ohranja pod to vrednostjo. Kadar se država članica zaveže ustreznemu sklopu reform in naložb v skladu z merili iz navedene uredbe, se lahko prilagoditveno obdobje podaljša za največ tri leta.

([1]) UL L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.

([2]) Očiščeni odhodki, kot so opredeljeni v členu 2, točka 2, Uredbe (EU) 2024/1263: „očiščeni odhodki“ pomenijo javnofinančne odhodke brez: (i) odhodkov za obresti; (ii) diskrecijskih ukrepov na strani prihodkov; (iii) odhodkov za programe Unije, ki so v celoti izravnani s prihodki iz skladov Unije; (iv) nacionalnih odhodkov za sofinanciranje programov, ki jih financira Unija; (v) cikličnih elementov odhodkov za denarna nadomestila za brezposelnost ter (vi) enkratnih in drugih začasnih ukrepov.

(2) Uredba (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta ([3]), s katero je bil vzpostavljen mehanizem za okrevanje in odpornost, je začela veljati 19. februarja 2021. Mehanizem za okrevanje in odpornost državam članicam zagotavlja finančno podporo za izvajanje reform in naložb, s čimer daje fiskalno spodbudo, ki jo financira Unija. V skladu s prednostnimi nalogami evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik mehanizem podpira gospodarsko in socialno okrevanje ter hkrati poganja trajnostne reforme in naložbe, zlasti pa spodbuja zeleni in digitalni prehod ter večo odpornost gospodarstev držav članic. Poleg tega prispeva h krepitvi javnih financ, spodbujanju rasti in ustvarjanja delovnih mest v srednje- in dolgoročnem obdobju, izboljševanju teritorialne kohezije v Uniji ter podpiranju nadaljnjega izvajanja evropskega stebra socialnih pravic.

(3) Cilj Uredbe (EU) 2023/435 Evropskega parlamenta in Sveta ([4]) (v nadaljnjem besedilu: uredba REPowerEU), ki je bila sprejeta 27. februarja 2023, je postopno odpraviti odvisnost Unije od uvoza ruskih fosilnih goriv. To pripomore k doseganju energetske varnosti in diverzifikaciji oskrbe Unije z energijo, hkrati pa povečuje uporabo energije iz obnovljivih virov, zmogljivosti za shranjevanje energije in energetsko učinkovitost. Luksemburg je v svoj nacionalni načrt za okrevanje in odpornost dodal novo poglavje REPowerEU za financiranje ključnih reform in naložb, ki bodo pomagale doseči cilje načrta REPowerEU.

(4) Luksemburg je 30. aprila 2021 Komisiji predložil nacionalni načrt za okrevanje in odpornost v skladu s členom 18(1) Uredbe (EU) 2021/241. Komisija je v skladu s členom 19 navedene uredbe in na podlagi smernic za ocenjevanje iz Priloge V ocenila ustreznost, uspešnost, učinkovitost in skladnost načrta za okrevanje in odpornost. Svet je 6. julija 2021 sprejel izvedbeni sklep o odobritvi ocene načrta za okrevanje in odpornost za Luksemburg ([5]), ki je bil v skladu s členom 18(2) spremenjen 13. septembra 2024 zaradi posodobitve najvišjega finančnega prispevka za nepovratno finančno podporo in vključitve poglavja REPowerEU ([6]). Izplačilo obrokov je pogojeno s sklepom Komisije, sprejetim v skladu s členom 24(5), da je Luksemburg zadovoljivo izpolnil ustrezne mejnike in cilje, določene v izvedbenem sklepu Sveta. Za zadovoljivo izpolnitev je potrebno, da doseženi predhodni mejniki in cilji za isto reformo ali naložbo niso bili izničeni.

(5) Svet je 21. januarja 2025 na priporočilo Komisije sprejel priporočilo, s katerim je potrdil nacionalni srednjeročni fiskalno-strukturni načrt Luksemburga ([7]). Načrt je bil predložen v skladu s členom 11 in členom 36(1), točka (a), Uredbe (EU) 2024/1263, zajema obdobje od leta 2025 do leta 2029 in določa proračunsko omejitev v obliki najvišje stopnje rasti očiščenih odhodkov v štirih letih.

(6) Komisija je 26. novembra 2024 sprejela mnenje o osnutku proračunskega načrta Luksemburga za leto 2025. Na isti datum je Komisija na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 sprejela poročilo o mehanizmu opozarjanja za leto 2025, v katerem Luksemburga ni opredelila kot eno od držav članic, za katero bi bilo treba opraviti poglobljeni pregled. Sprejela je tudi priporočilo za priporočilo Sveta o ekonomski politiki euroobmočja ter predlog skupnega poročila o zaposlovanju za leto 2025, v katerem je analizirano izvajanje smernic za zaposlovanje in načel evropskega stebra socialnih pravic. Svet je priporočilo o ekonomski politiki euroobmočja ([8]) sprejel 13. maja 2025, skupno poročilo o zaposlovanju pa 10. marca 2025.

(7) Komisija je 29. januarja 2025 objavila kompas za konkurenčnost, tj. strateški okvir, katerega cilj je v naslednjih petih letih povečati svetovno konkurenčnost EU. V njem so opredeljeni trije nujni elementi preobrazbe za trajnostno gospodarsko rast: (i) inovacije; (ii) razogljičenje in konkurenčnost ter (iii) varnost. Za zapolnitev inovacijske vrzeli si

([3]) Uredba (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. februarja 2021 o vzpostavitvi Mehanizma za okrevanje in odpornost (UL L 57, 18.2.2021, str. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([4]) Uredba (EU) 2023/435 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. februarja 2023 o spremembi Uredbe (EU) 2021/241 glede poglavij REPowerEU v načrtih za okrevanje in odpornost ter spremembi uredb (EU) št. 1303/2013, (EU) 2021/1060 in (EU) 2021/1755 ter Direktive 2003/87/ES (UL L 63, 28.2.2023, str. 1, ELI: http://data.europa. eu/eli/reg/2023/435/oj).

([5]) Izvedbeni sklep Sveta z dne 6. julija 2021 o odobritvi ocene načrta za okrevanje in odpornost za Luksemburg (ST 10155/2021).

([6]) Izvedbeni sklep Sveta o spremembi Izvedbenega sklepa z dne 13. julija 2021 o odobritvi ocene načrta za okrevanje in odpornost za Luksemburg (ST 12569/24 + ADD1).

([7]) Priporočilo Sveta z dne 21. januarja 2025 o potrditvi nacionalnega srednjeročnega fiskalno-strukturnega načrta Luksemburga (UL C, C/2025/650, 10.2.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/650/oj).

([8]) Priporočilo Sveta z dne 13. maja 2025 o ekonomski politiki euroobmočja (UL C, C/2025/2782, 22.5.2025, ELI: http://data.europa. eu/eli/C/2025/2782/oj).

EU prizadeva spodbujati industrijske inovacije, podpirati rast zagonskih podjetij s pobudami, kot je strategija EU za zagonska podjetja in podjetja v razširitveni fazi, ter pospeševati uvajanje naprednih tehnologij, kot sta umetna inteligenca in kvantno računalništvo. V prizadevanju za bolj zeleno gospodarstvo je Komisija predstavila celovit akcijski načrt za cenovno dostopno energijo in dogovor o čisti industriji, ki zagotavljata, da bo prehod na čisto energijo ostal stroškovno učinkovit in naklonjen konkurenčnosti, zlasti za energetsko intenzivne sektorje, ter da bo gonilo rasti. Za zmanjšanje pretiranih odvisnosti in povečanje varnosti je Unija zavezana krepitvi svetovnih trgovinskih partnerstev, diverzifikaciji dobavnih verig ter zagotavljanju dostopa do kritičnih surovin in virov čiste energije. Te prednostne naloge temeljijo na horizontalnih dejavnikih, in sicer poenostavitvi zakonodaje, poglabljanju enotnega trga, financiranju konkurenčnosti ter uniji prihrankov in naložb, spodbujanju spretnosti in kakovostnih delovnih mest ter boljšem usklajevanju politik EU. Kompas za konkurenčnost je usklajen z evropskim semestrom, s čimer zagotavlja, da so ekonomske politike držav članic skladne s strateškimi cilji Komisije, ter ustvarja enoten pristop k ekonomskemu upravljanju, ki spodbuja trajnostno rast, inovacije in odpornost po vsej Uniji.

(8) Evropski semester za usklajevanje ekonomskih politik se v letu 2025 nadalje razvija skupaj z izvajanjem mehanizma za okrevanje in odpornost. Za izpolnjevanje prednostnih nalog politik v okviru evropskega semestra je še vedno bistveno, da se v celoti izvajajo načrti za okrevanje in odpornost, saj prispevajo k učinkoviti obravnavi vseh izzivov, opredeljenih v zadevnih specifičnih priporočilih za države, izdanih v zadnjih letih, ali znatnega dela teh izzivov. Ta specifična priporočila za države ostajajo enako relevantna za oceno spremenjenih načrtov za okrevanje in odpornost v skladu s členom 21 Uredbe (EU) 2021/241.

(9) Specifična priporočila za države za leto 2025 zajemajo ključne izzive ekonomske politike, ki niso v zadostni meri obravnavani z ukrepi, vključenimi v načrte za okrevanje in odpornost, ob upoštevanju ustreznih izzivov, opredeljenih v specifičnih priporočilih za države za obdobje 2019–2024.

(10) Komisija je 4. junija 2025 objavila poročilo o državi za Luksemburg za leto 2025. V njem je ocenila napredek Luksemburga pri izvajanju zadevnih specifičnih priporočil za državo ter izvajanje načrta za okrevanje in odpornost v Luksemburgu. Na podlagi te analize so bili v poročilu o državi opredeljeni najbolj pereči izzivi, s katerimi se sooča Luksemburg. Prav tako je bil v njem ocenjen napredek Luksemburga pri izvajanju evropskega stebra socialnih pravic ter pri doseganju krovnih ciljev Unije za leto 2030 glede zaposlovanja, spretnosti ter zmanjševanja revščine in socialne izključenosti, pa tudi ciljev Združenih narodov glede trajnostnega razvoja.

Ocena letnega poročila o napredku

(11) Svet je 21. januarja 2025 priporočil naslednje najvišje stopnje rasti očiščenih odhodkov za Luksemburg: 5,8 % leta 2025, 4,7 % leta 2026, 3,8 % leta 2027, 5,4 % leta 2028 in 4,7 % leta 2029, kar ustreza najvišjim kumulativnim stopnjam rasti, izračunanim glede na leto 2023, v višini 14,2 % v letu 2025, 19,6 % v letu 2026, 24,1 % v letu 2027, 30,8 % v letu 2028 in 36,9 % v letu 2029. Luksemburg je 25. aprila 2025 predložil letno poročilo o napredku ([9]), in sicer glede upoštevanja priporočenih najvišjih stopenj rasti očiščenih odhodkov ter izvajanja reform in naložb v odziv na glavne izzive, opredeljene v specifičnih priporočilih za države v okviru evropskega semestra. Letno poročilo o napredku odraža tudi polletno poročanje Luksemburga o napredku pri uresničevanju načrta za okrevanje in odpornost v skladu s členom 27 Uredbe (EU) 2021/241.

(12) Vojna agresija Rusije proti Ukrajini in njene posledice pomenijo eksistencialni izziv za Evropsko unijo. Komisija je priporočila, naj se usklajeno aktivira nacionalna odstopna klavzula iz Pakta za stabilnost in rast, da bi se podprla prizadevanja EU za hitro in znatno povečanje odhodkov za obrambo, Evropski svet pa je ta predlog na zasedanju 6. marca 2025 pozdravil.

(13) Glede na podatke, ki jih je potrdil Eurostat ([10]), se je saldo sektorja država v Luksemburgu povečal s primanjkljaja v višini 0,8 % BDP v letu 2023 na presežek v višini 1,0 % v letu 2024, dolg sektorja država pa se je povečal s 25,0 % BDP konec leta 2023 na 26,3 % konec leta 2024. Po izračunih Komisije ta gibanja ustrezajo 6,2-odstotni stopnji rasti očiščenih odhodkov v letu 2024. Luksemburg v letnem poročilu o napredku ocenjuje, da bo v letu 2024 rast očiščenih odhodkov 6,7-odstotna. Komisija ocenjuje, da je bila rast očiščenih odhodkov manjša kot v letnem

([9]) Letna poročila o napredku za leto 2025 so na voljo na: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_sl.

([10]) Eurostat, Kazalniki eura, 22. april 2025.

poročilu o napredku. Razlika med izračuni Komisije o rasti očiščenih odhodkov in ocenami nacionalnih organov je posledica predpostavk o nižjih odhodkih, financiranih s prenosi iz EU v nacionalnih projekcijah. Glede na ocene Komisije je bila fiskalna naravnanost ([11]), ki vključuje nacionalno financirane odhodke in odhodke, ki jih financira EU, v letu 2024 na splošno nevtralna.

(14) Po navedbah iz letnega poročila o napredku se v makroekonomskem scenariju, na katerem temeljijo proračunske projekcije Luksemburga, pričakuje, da bo realna rast BDP v letu 2025 znašala 2,5 %, inflacija, merjena z indeksom HICP, pa naj bi v letu 2025 znašala 2,0 %. Glede na pomladansko napoved Komisije 2025 naj bi realni BDP zrasel za 1,7 % v letu 2025 in za 2,0 % v letu 2026, inflacija po HICP pa naj bi znašala 2,1 % v letu 2025 in 1,8 % v letu 2026.

(15) V letnem poročilu o napredku je predvideno, da se bo presežek sektorja država v letu 2025 spremenil v primanjkljaj v višini 0,6 % BDP, dolg sektorja država kot odstotek BDP pa naj bi se do konca leta 2025 povečal na 26,4 %. Ta gibanja ustrezajo rasti očiščenih odhodkov v višini 7,1 % v letu 2025. V pomladanski napovedi Komisije 2025 je za leto 2025 predviden primanjkljaj sektorja država v višini 0,4 % BDP. Ponovni primanjkljaj v letu 2025 je predvsem posledica nižjih nepričakovanih prihodkov od davka od dohodkov pravnih oseb in učinka ekspanzivne fiskalne naravnanosti. Po izračunih Komisije ta gibanja ustrezajo 6,8-odstotni rasti očiščenih odhodkov v letu 2025. Glede na ocene Komisije naj bi bila fiskalna naravnanost, ki vključuje odhodke, financirane tako na nacionalni ravni kot na ravni EU, v letu 2025 ekspanzivna in naj bi znašala 1,2 % BDP. Dolg sektorja država kot odstotek BDP naj bi se do konca leta 2025 zmanjšal na 25,7 %. Zmanjšanje deleža javnega dolga v BDP v letu 2025 je predvsem posledica učinka snežne kepe, saj je bila rast BDP višja od plačila obresti.

(16) Glede na pomladansko napoved Komisije 2025 naj bi se z nepovratno podporo (nepovratnimi sredstvi) v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost v letu 2025 financirali odhodki sektorja država v višini 0,1 % BDP; v letu 2024 je ta delež znašal 0,1 % BDP. Odhodki, financirani z nepovratno podporo iz mehanizma za okrevanje in odpornost, omogočajo visokokakovostne naložbe in reforme za povečanje produktivnosti brez neposrednega učinka na saldo in dolg sektorja država Luksemburga.

(17) Odhodki sektorja država za obrambo v Luksemburgu so med letoma 2021 in 2023 ostali stabilni pri 0,5 % BDP ([12]). Glede na pomladansko napoved Komisije 2025 naj bi odhodki za obrambo v letu 2024 znašali 0,6 % BDP, v letu 2025 pa 0,7 % BDP. To ustreza povečanju za 0,3 odstotne točke BDP v primerjavi z letom 2021.

(18) Glede na pomladansko napoved Komisije 2025 naj bi se očiščeni odhodki Luksemburga v letu 2025 povečali za 6,8 %, v letih 2024 in 2025 pa kumulativno za 13,5 %. Glede na pomladansko napoved Komisije 2025 naj bi bila rast očiščenih odhodkov Luksemburga v letu 2025 nad priporočeno najvišjo stopnjo rasti, kar na letni ravni ustreza odstopanju ([13]) v višini 0,5 % BDP. Napovedano odstopanje presega prag za letno odstopanje v višini 0,3 % BDP. Ob upoštevanju let 2024 in 2025 skupaj naj bi bila kumulativna stopnja rasti očiščenih odhodkov pod priporočeno najvišjo stopnjo rasti. Na splošno to pomeni, da obstaja tveganje odstopanja od priporočene najvišje rasti očiščenih odhodkov, ko bodo spomladi prihodnje leto na voljo podatki o realizaciji za leto 2025.

(19) Poleg tega je Svet Luksemburgu priporočil, naj ukine izredne energetske podporne ukrepe pred ogrevalno sezono 2024/2025. Glede na pomladansko napoved Komisije 2025 so neto proračunski stroški ([14]) energetskih podpornih ukrepov ocenjeni na 0,4 % BDP v letu 2024, vendar naj bi se v letu 2025 zmanjšali na 0,1 %. Izredni energetski podporni ukrepi so bili pred ogrevalno sezono 2024/2025 odpravljeni le delno. To ni v celoti skladno s priporočilom Sveta.

([11]) Fiskalna naravnanost je opredeljena kot merilo spremembe osnovnega proračunskega položaja sektorja država na letni ravni. Cilj te naravnanosti je oceniti gospodarsko spodbudo, ki izhaja iz fiskalnih politik, tako tistih, ki se financirajo na nacionalni ravni, kot tistih, ki se financirajo iz proračuna EU. Fiskalna naravnanost se meri kot razlika med (i) srednjeročno potencialno rastjo in (ii) spremembo primarnih odhodkov brez diskrecijskih ukrepov na strani prihodkov, vključno z odhodki, ki se financirajo z nepovratno podporo (nepovratnimi sredstvi) v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost ter drugih skladov Unije.

([12]) Eurostat, javnofinančni odhodki po klasifikaciji izdatkov države po funkcijah (COFOG). Zaradi metodoloških razlik med opredelitvami, ki se uporabljajo za COFOG, in opredelitvami, ki jih uporablja Nato, se lahko odhodki na podlagi opredelitve za COFOG, razlikujejo od odhodkov na podlagi opredelitve Nata.

([13]) Ti podatki bodo od leta 2026 prikazani na kontrolnem računu iz člena 22 Uredbe (EU) 2024/1263.

([14]) Številka predstavlja raven letnih proračunskih stroškov navedenih ukrepov, vključno s prihodki in odhodki ter, kadar je ustrezno, brez prihodkov od davkov na nepričakovane dobičke dobaviteljev energije.

(20) Letno poročilo o napredku ne vključuje proračunskih projekcij po letu 2025. Na podlagi ukrepov politike, znanih na presečni datum napovedi, je v pomladanski napovedi Komisije 2025 v letu 2026 predviden primanjkljaj sektorja država v višini 0,5 % BDP. Ta gibanja ustrezajo 5,3-odstotni rasti očiščenih odhodkov v letu 2026. Glede na ocene Komisije naj bi bila fiskalna naravnanost, ki vključuje odhodke, financirane tako na nacionalni ravni kot na ravni EU, v letu 2026 ekspanzivna in naj bi znašala 0,4 % BDP. Dolg sektorja država kot odstotek BDP naj bi se do konca leta 2026 povečal na 26,2 %. Povečanje deleža javnega dolga v BDP v letu 2026 je predvsem posledica prilagoditve stanj in tokov, zaradi katere se povečuje dolg.

Ključni izzivi politike

(21) Luksemburški pokojninski sistem se sooča z vse večjimi srednje- in dolgoročnimi tveganji za vzdržnost, saj naj bi odhodki v prihodnjih letih presegali prispevke. V skladu s poročilom o staranju prebivalstva iz leta 2024 ([15]) naj bi se poraba, povezana s pokojninami, stalno povečevala in do leta 2070 dosegla 17,5 % BDP, kar je 8,1 odstotne točke več kot leta 2024. To je povezano z vse večjim številom upokojencev na delavca, kar je posledica staranja prebivalstva, poleg tega pa so se zmanjšale neto migracije, zaradi česar se je zvišal koeficient starostne odvisnosti starih. Čeprav ima sistem trenutno največjo pokojninsko rezervo v EU, se bo ta rezerva brez prilagoditve politike predvidoma do začetka leta 2040 zmanjšala pod prag, predviden v nacionalni zakonodaji ([16]). Projekcije kažejo, da bo, ko bo ta prag dosežen, rezerva izčrpana v petih ali šestih letih. Poleg tega ima Luksemburg najnižjo stopnjo zaposlenosti starejših delavcev v EU (51 % v starostni skupini 55–64 let), čeprav je zakonsko določena upokojitvena starost 65 let. Predčasna upokojitev je dovoljena od 57. leta starosti, velikodušne pravice pa zagotavljajo močne finančne spodbude za zgodnji izstop iz delovne sile in nesodelovanje v izobraževanju odraslih. Vlada je leta 2024 začela javno posvetovanje o perspektivah pokojninskega sistema. V prvi fazi je zbrala prispevke širokega kroga deležnikov in splošne javnosti, ki so odražali glavne pomisleke: prilagodljivost, trajnostnost in pravičnost sistema. Druga faza posvetovanja še poteka. Aktivni ukrepi politike trga dela za spodbujanje daljše delovne dobe in višje stopnje aktivnosti starejših delavcev bi pripomogli k reševanju tega vprašanja in podprli gospodarsko rast.

(22) Luksemburg se sooča z resnim stanovanjskim izzivom, saj se je cenovna dostopnost v zadnjem desetletju zaradi hitro rastočih cen nepremičnin občutno zmanjšala. Cene stanovanj, ki so se stalno zviševale za več kot 5 % letno, so se med letoma 2018 in 2022 zvišale za skoraj 60 %, zaradi česar je Luksemburg postal eden najdražjih stanovanjskih trgov v EU ([17]). Vztrajno neravnovesje med ponudbo in povpraševanjem, ki ga spodbujajo davčne strukture, ki dajejo prednost kopičenju zemljišč in nepremičnin, so dodatno poslabšali institucionalni vlagatelji, ki vstopajo v sektor predprodaje stanovanj ([18]). Reforme, kot so celovita politika rabe zemljišč v skladu s priporočili iz poročila o izvajanju sektorskega stanovanjskega načrta in davčni ukrepi za povečanje ponudbe zazidljivih zemljišč, bi lahko pomagale povečati ponudbo stanovanj, in sicer tudi s ponudbo cenovno dostopnih stanovanj. Prednostne naloge vključujejo tudi izvajanje stanovanjskega pakta, sprejetje reforme stanovanjskega davka, okrepitev makrobonitetnega okvira in postopno odpravo fiskalnih spodbud za izposojanje, ki podpirajo visoke cene stanovanjskih nepremičnin ([19]).

(23) Luksemburg se sooča z velikimi izzivi na področju prevoza zaradi velikega števila čezmejnih delavcev in velike odvisnosti od avtomobilov, vključno s službenimi avtomobili, to pa še poslabšujejo stanovanjski stroški, zaradi katerih so delavci prisiljeni prebivati v večji oddaljenosti od svojega delovnega mesta ([20]). Posledica tega so prometni zastoji, ki vplivajo na produktivnost in okoljsko trajnostnost. Poleg tega ta sektor kljub nedavnemu občutnemu zmanjšanju emisij toplogrednih plinov iz cestnega prometa s politikami, kot sta nacionalni načrt za mobilnost do leta 2035 ([21]) in brezplačni javni prevoz, ostaja primarni vir emisij toplogrednih plinov, saj je leta 2023 predstavljal 60 % vseh emisij v sektorjih, vključenih v porazdelitev prizadevanj, v Luksemburgu ([22]). Luksemburg je dosegel napredek pri spodbujanju električnih vozil in izboljšanju javnega prevoza, vendar bi bila potrebna usklajena čezmejna strategija za obravnavanje potreb delovne sile, ki se vozi na delo. To vključuje izboljšanje povezljivosti,

([15]) Evropska komisija, 2024, *The 2024 Ageing Report (Poročilo o staranju prebivalstva iz leta 2024).Economic and Budgetary Projections for the EU Member States (Ekonomske in proračunske napovedi za države članice EU)(2022–2070)*.
([16]) Cahier statistique no 18 – IGSS, 2024.
([17]) Eurostat, prc_hpi_q, in Estimations du taux de rendement d'un investissement locatif au Luxembourg, Rapport d'analyse 13, *Observatoire de l'habitat* (2025).
([18]) Coût du logement: Une comparaison du Luxembourg avec la France, la Belgique et l'Allemagne, Note 40, Observatoire de l'habitat (2024).
([19]) Evropska komisija, 2023, *In-Depth Review 2023 – Luxembourg* (Poglobljeni pregled 2023 – Luksemburg).
([20]) Statec, 2025, *P2021 N°18 – La dépendance automobile persiste pour les déplacements domicile-travail*.
([21]) Plan national de mobilité, Ministère de la Mobilité et des Travaux publics.
([22]) Emisije, za katere velja porazdelitev prizadevanj, za leto 2023 temeljijo na okvirnih podatkih iz evidenc. Končni podatki bodo potrjeni leta 2027 na podlagi celovitega pregleda.

povezovanje železniške prometne infrastrukture s sosednjimi državami, povezovanje sistemov izdajanja vozovnic in izboljšanje povezav na zadnjem delu poti. Nadaljnje razogljičenje prometa in naložbe v infrastrukturo javnega prevoza bi prispevale k zmanjšanju emisij v skladu z nacionalnim ciljem zmanjšanja emisij do leta 2030.

(24) Luksemburško finančno vozlišče gosti številne multinacionalne skupine, kjer znaten delež mednarodnih finančnih tokov poteka med temi subjekti znotraj multinacionalnih skupin. Ti lahko izkoriščajo vrzeli v luksemburškem davčnem sistemu, ki zmanjšujejo obdavčljivi dohodek. Direktiva Sveta (EU) 2022/2523 ([23]) (v nadaljnjem besedilu: direktiva o drugem stebru) je začela veljati 1. januarja 2024 in obravnava vprašanje nizke obdavčitve velikih multinacionalnih družb, vendar je njeno področje uporabe omejeno na tiste z letnimi prihodki v višini vsaj 750 milijonov EUR, zaradi česar številne družbe ne spadajo na njeno področje uporabe. Poleg tega je pogojni ukrep neodbitnosti plačil obresti in licenčnin, ki je bil prvotno uveden leta 2021, ozko osredotočen na tiste na dogovorjenem seznamu EU z jurisdikcijami, ki niso pripravljene sodelovati, in ne obravnava učinkovito vprašanja jurisdikcij z nizko ali ničelno obdavčitvijo.

(25) Načrt za okrevanje in odpornost v skladu s členom 19(3), točka (b), Uredbe (EU) 2021/241 in merilom 2.2 iz Priloge V k navedeni uredbi vključuje obsežen nabor reform in naložb, ki se vzajemno krepijo in ki jih je treba izvesti do leta 2026. Te naj bi prispevale k učinkoviti obravnavi vseh izzivov, opredeljenih v zadevnih specifičnih priporočilih za državo, ali znatnega dela teh izzivov. V tem kratkem časovnem okviru je dokončanje učinkovitega izvajanja načrta za okrevanje in odpornost, vključno s poglavjem REPowerEU, bistvenega pomena za povečanje dolgoročne konkurenčnosti Luksemburga z zelenim in digitalnim prehodom ob hkratnem zagotavljanju socialne pravičnosti. V sporočilu Komisije NextGenerationEU – Pot do leta 2026, sprejetem 4. junija 2025, je pojasnjena časovnica, v skladu s katero naj bi se zaključil mehanizem, določene so smernice za države članice, da bi bilo izvajanje do 31. avgusta 2026 čim uspešnejše, med drugim glede tega, kako naj države članice dodatno racionalizirajo svoje načrte za okrevanje in odpornost, predstavljene so ključne možnosti, ki jih je treba upoštevati pri reviziji teh načrtov, in poudarjeno je, kako pomembno je skrbno skupno načrtovanje pred predložitvijo zadnjih zahtevkov za plačilo leta 2026. Sistematično vključevanje lokalnih in regionalnih organov, socialnih partnerjev, civilne družbe in drugih ustreznih deležnikov ostaja pomembno, da se zagotovi široko prevzemanje odgovornosti za uspešno izvajanje načrta za okrevanje in odpornost.

(26) Izvajanje programov kohezijske politike, ki vključuje podporo iz Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR), Sklada za pravični prehod (SPP) in Evropskega socialnega sklada plus (ESS+), se je v Luksemburgu pospešilo. Pomembno je nadaljevati prizadevanja za zagotovitev hitrega izvajanja teh programov, hkrati pa čim bolj povečati njihov učinek na terenu. Luksemburg že ukrepa v okviru svojih programov kohezijske politike, da bi spodbudil konkurenčnost in rast, obenem pa okrepil socialno kohezijo. Hkrati se Luksemburg še naprej sooča z izzivi, vključno s tistimi, ki so povezani s ponudbo in cenovno dostopnostjo stanovanj, neskladjem med ponudbo spretnosti ter povpraševanjem po njih v okviru zelenega in digitalnega prehoda, vključevanjem starejših delavcev in ranljivih skupin na trg dela ter razogljičenjem. Luksemburg mora v skladu s členom 18 Uredbe (EU) 2021/1060 v okviru vmesnega pregleda skladov kohezijske politike pregledati vsak program, pri čemer med drugim upošteva izzive, opredeljene v specifičnih priporočilih za državo za leto 2024. V predlogih Komisije, sprejetih 1. aprila 2025 ([24]), je rok za predložitev ocene rezultatov vmesnega pregleda za vsak program podaljšan na obdobje po 31. marcu 2025. Zagotovljene so tudi prožnost, da bi pomagali pospešiti izvajanje programov, in spodbude za države članice, da sredstva kohezijske politike dodelijo petim strateškim prednostnim področjem Unije, in sicer konkurenčnosti na področju strateških tehnologij, obrambi, stanovanjem, odpornosti v zvezi z vodo in energetskemu prehodu, ter naložbam v spretnosti v prednostnih sektorjih, pri čemer se programi ESS+ še naprej osredotočajo na osebe v najbolj ranljivih položajih.

(27) Platforma za strateške tehnologije za Evropo (STEP) predstavlja priložnost za naložbe v eno od ključnih strateških prednostnih nalog EU in torej za krepitev konkurenčnosti EU. Platforma STEP se izvaja prek 11 obstoječih skladov EU. Države članice lahko prispevajo tudi k programu InvestEU, ki podpira naložbe na prednostnih področjih. Luksemburg bi lahko te pobude kar najbolje izkoristil za podporo razvoju ali proizvodnji kritičnih tehnologij, tudi čistih in z viri gospodarnih tehnologij.

(28) Poleg gospodarskih in socialnih izzivov, obravnavanih z načrtom za okrevanje in odpornost ter drugimi skladi EU, bi moral Luksemburg učinkovito obravnavati preostale izzive, povezane s slabim regionalnim usklajevanjem in neučinkovito uvedbo čezmejnih prometnih omrežij; premalo izkoriščenim potencialom za uvajanje novih tehnologij

([23]) Direktiva Sveta (EU) 2022/2523 z dne 15. decembra 2022 o zagotavljanju globalne minimalne davčne stopnje za mednarodne skupine podjetij in velike domače skupine v Uniji (UL L 328, 22.12.2022, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2523/oj).

([24]) Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi uredb (EU) 2021/1058 in (EU) 2021/1056 glede posebnih ukrepov za obravnavanje strateških izzivov v okviru vmesnega pregleda (EUR-Lex – 52025PC0123 – SL – EUR-Lex).

in digitalizacijo MSP; še vedno prisotnimi pomembnimi regulativnimi ovirami; veliko gospodarsko odvisnostjo od stanja tujih naložb, ki se od leta 2017 zmanjšujejo (v odstotkih BDP); sedanjo mešanico virov energije, v kateri še vedno prevladujejo fosilna goriva in plin za promet in stavbe; slabšimi rezultati in večjimi razlikami, ki povzročajo neenake možnosti v šolah; vztrajnimi neskladji med ponudbo spretnosti ter povpraševanjem po njih ter pomanjkanjem visoko usposobljenih delavcev v ključnih sektorjih, povezanih z zelenim in digitalnim prehodom.

(29) Poslovne inovacije in priložnosti za širitev inovativnih zagonskih podjetij ter malih in srednjih podjetij (MSP) so kljub močni znanstveni bazi in mednarodno dobro povezanemu raziskovalnemu sistemu še naprej omejene, kar ovira diverzifikacijo in konkurenčnost gospodarstva. Potencial Luksemburga za uvajanje novih tehnologij in digitalizacijo je še vedno premalo izkoriščen, pri čemer je država glede osnovne digitalne intenzivnosti MSP pod povprečjem EU ([25]). Poleg tega se intenzivnost raziskav in razvoja v podjetjih v zadnjih dveh desetletjih zmanjšuje, in sicer se je leta 2023 zmanjšala na 0,47 % BDP, kar je precej pod povprečjem EU, ki znaša 1,49 % ([26]). Prav tako se kakovost rezultatov raziskav ne izkorišča v celoti, povezave med znanostjo in gospodarstvom pa so še vedno šibke. To je mogoče delno pojasniti z luksemburškim gospodarstvom, ki temelji na storitvah, vendar je poraba podjetij za raziskave in razvoj bistveno nižja kot v najuspešnejših državah v številnih sektorjih, kar kaže, da nizki odhodki podjetij za raziskave in razvoj ne odražajo le velikosti finančnega sektorja ([27]).

(30) Za reševanje izziva v zvezi s spodbujanjem konkurenčnosti v Luksemburgu je treba razmisliti o spodbujanju vključujoče in inovativne diverzifikacije v finančnem sektorju ([28]) ([29]), ki bi lahko pomagala odpraviti strukturne pomanjkljivosti sektorja, zagotovila podporo inovativnim dejavnostim z visoko intenzivnostjo raziskav in razvoja ter ustvarila trdnejše in konkurenčnejše gospodarstvo, usklajeno s politikami EU. Strateško spodbujanje in vključevanje inovativnih in hitro rastočih sektorjev, kot so trajnostno financiranje, finančna tehnologija ter digitalne in nastajajoče tehnologije, bi lahko privedlo do trdnejšega in konkurenčnejšega gospodarstva. Tesno razmerje med realno rastjo BDP in rastjo stanja mednarodnih naložb Luksemburga glede na njegov BDP (IPP/BDP) ([30]) kaže, da je gospodarska uspešnost države tesno povezana z njeno zmožnostjo privabljanja in ohranjanja tujih naložb. Spodbujanje inovativnih in hitro rastočih sektorjev bi lahko pomagalo zaustaviti upadanje razmerja med IIP in BDP ter podprlo gospodarsko rast. V ta namen bi lahko Luksemburg izkoristil potencial svojega finančnega središča za financiranje produktivnih in inovativnih dejavnosti, kot so dejavnosti, ki podpirajo zeleni in digitalni prehod, in sicer s spodbujanjem projektov sodelovanja in inovativnih modelov financiranja ter podpiranjem razvoja novih finančnih instrumentov in produktov. Zlasti nadaljnja podpora inovativnemu strukturiranju kombiniranega financiranja in projektov sodelovanja bi lahko pomagala omogočiti nove neposredne tuje naložbe v trajnostne dejavnosti z visoko intenzivnostjo raziskav in razvoja. Ključnega pomena je tudi zagotavljanje preglednosti in odgovornosti v finančnem sektorju, saj bi lahko pripomoglo h krepitvi zaupanja med vlagatelji, potrošniki in drugimi deležniki.

(31) Luksemburg si prizadeva za izboljšanje regulativnega okolja za sektor poslovnih storitev, vendar še vedno obstajajo pomembne regulativne ovire. Po podatkih OECD ([31]) in Evropske komisije ([32]) so regulativne omejitve še vedno posebej visoke za odvetnike, notarje, arhitekte, gradbene inženirje in računovodje. Kar zadeva notarje, so omejitve med najstrožjimi v EU. Ureditev, ki določa pravno obliko njihovega poslovanja, in ureditev, ki ureja začetek opravljanja poklica, sta bili poudarjeni kot zelo strogi. Posebej omejevalna je tudi ureditev, ki ureja začetek opravljanja poklica odvetnika ([33]). Ovire za konkurenco so lahko posledica omejenih možnosti dostopa do nekaterih poklicev, različnih upravnih obveznosti, obstoja zavezujočih tarif ali prepovedi vseh oblik oglaševanja in trženja ([34]). Zmanjšanje zahtev ali povečanje prožnosti bi spodbudilo konkurenco v sektorju reguliranih poklicev, kar bi koristilo podjetjem, ki kupujejo te storitve. V maloprodajnem sektorju so regulativne omejitve še vedno nekoliko višje kot v primerljivih državah, čeprav so se od leta 2018 znatno zmanjšale ([35]) ([36]). Primeri takih omejitev so zahteva po

([25]) Eurostat (isoc_e_dii, 2024), in Luxembourg Startup Ecosystem Assessment and Benchmarking (Ocena in primerjalna analiza zagonskega ekosistema v Luksemburgu), Ministère de l'Economie, 2023.
([26]) Conseil national de la productivité, 2023.
([27]) Gospodarske raziskave OECD:Luksemburg 2025.
([28]) OPC LUX: Observatorij za podnebno politiko, Luksemburg, Annual Report 2023 (Letno poročilo za leto 2023).
([29]) Skupina Z/Yen Group, 2024, *Smart Centres Index 10* (Indeks pametnih centrov 10).
([30]) Eurostat, (bop_iip6_q), (namq_10_gdp).
([31]) OECD, Product Market Regulation indicators (Kazalniki regulacije proizvodnih trgov), 2024.
([32]) Evropska komisija, Sporočilo o posodobitvi priporočil za reforme na področju regulacije poklicnih storitev (COM(2021) 385 z dne 9. julija 2021).
([33]) OECD, Product Market Regulation indicators (Kazalniki regulacije proizvodnih trgov), 2024.
([34]) OECD, Gospodarske raziskave OECD:Luksemburg | OECD, str. 106, april 2025.
([35]) OECD, Product Market Regulation indicators (Kazalniki regulacije proizvodnih trgov), 2024.
([36]) Evropska komisija, posodobitev kazalnika omejitve maloprodaje za leto 2022.

pridobitvi posebnih dovoljenj za odpiranje trgovin z oblačili, hrano in pijačo ter dovoljenje za izvajanje pospeševanja prodaje samo v določenih obdobjih leta ([37]).

(32) V trenutni mešanici virov energije v Luksemburgu še vedno prevladujejo fosilna goriva, pri čemer so fosilna goriva leta 2023 predstavljala 61,1 % bruto domače porabe. Čeprav si država prizadeva povečati delež obnovljivih virov energije, so ti leta 2023 predstavljali le 11,9 % mešanice virov energije ([38]), kar kaže na to, da je treba sprejeti nadaljnje ukrepe za diverzifikacijo mešanice virov energije in zmanjšanje odvisnosti od fosilnih goriv. Poleg tega je Luksemburg pri zadovoljevanju svojih energetskih potreb v veliki meri odvisen od svojih sosedov. Električna omrežja zadostujejo trenutnim potrebam, vendar operater prenosnega sistema meni, da je treba do leta 2040 povečati in posodobiti visokonapetostno omrežje ter izboljšati medsebojne povezave, zlasti z Nemčijo. Občine bodo imele ključno vlogo tudi pri pripravi podrobnih lokalnih načrtov za uvajanje energije iz obnovljivih virov, vključno z vetrno energijo in fotovoltaiko, ter za sisteme daljinskega ogrevanja in hlajenja. Razogljičenje stavb je ključnega pomena, saj so leta 2023 predstavljale 20 % skupnih emisij v luksemburških sektorjih, vključenih v porazdelitev prizadevanj ([39]). Nedavno rahlo povečanje porabe energije v stanovanjskem sektorju poudarja potrebo po nadaljnjem napredku pri prenovi stavb in energijski učinkovitosti, da bi se dosegel cilj 50-odstotnega zmanjšanja emisij do leta 2030 v primerjavi z ravnmi iz leta 2005. Izboljšanje energijske učinkovitosti v stanovanjskih in nestanovanjskih stavbah je bistveno za zmanjšanje porabe energije za 34 % do leta 2030, kot je navedeno v nacionalni strategiji prenove.

(33) Nizke ravni temeljnih spretnosti ogrožajo produktivnost dela in konkurenčnost v Luksemburgu. Delež učencev s slabimi dosežki v državi je večji od povprečja EU, pri čemer obstaja precejšnja vrzel v dosežkih med privilegiranimi in prikrajšanimi učenci, zaradi česar je ta vrzel največja v EU ([40]). Ta primanjkljaj v uspešnosti se pojavi že zgodaj, zlasti pri učencih iz prikrajšanih okolij in tistih, ki doma ne govorijo nemško ali luksemburško, kar kaže na potrebo po ciljno usmerjeni podpori. Zaradi odsotnosti enotnega okvira za kakovost šol na nacionalni ravni ([41]) ni mogoče učinkovito spremljanje ter se lahko povečajo segmentacija in neenakosti. Sedanje politike ne obravnavajo razlik znotraj šolskega sistema, zato je potreben celovitejši pristop ([42]). Sprejetje nacionalnega okvira za kakovost šol in sistema zunanjega ocenjevanja šol ter prilagoditev poučevanja potrebam prikrajšanih učencev in učencev iz različnih jezikovnih okolij bi lahko pripomoglo k zmanjšanju razlik v uspešnosti in izboljšanju splošne ravni spretnosti. To bi navsezadnje podprlo tudi dolgoročno gospodarsko rast in socialno kohezijo države. Obravnavanje teh izzivov bi prispevalo tudi k podpiranju navzgor usmerjene socialne konvergence v skladu z drugo fazo analize služb Komisije po državah na podlagi okvira za socialno konvergenco ([43]).

(34) Luksemburg se kljub močni gospodarski uspešnosti sooča z vztrajnim neskladjem med ponudbo spretnosti in povpraševanjem po njih ter znatnim pomanjkanjem usposobljenih delavcev ([44]) ([45]) v ključnih sektorjih, povezanih z zelenim in digitalnim prehodom. Približno 80 % MSP se srečuje s težavami pri zaposlovanju delavcev z ustreznimi spretnostmi v nekaterih poklicih ([46]), kar lahko ovira konkurenčnost. Medtem se poroča o pomanjkanju v več poklicih, ki zahtevajo posebne spretnosti, povezane z digitalnim in zelenim sektorjem. Pri spodbujanju razvoja spretnosti v Luksemburgu je še vedno prisotnih več izzivov. Udeležba starejših delavcev v učnih programih je še vedno nizka. Poleg tega še vedno obstaja znatna vrzel med sedanjo stopnjo usposabljanja odraslih in luksemburškim nacionalnim ciljem glede spretnosti za leto 2030, ki znaša 62,5 % (17,3 odstotne točke) ([47]), kar poudarja potrebo po ciljno usmerjenih pobudah za spodbujanje preusposabljanja in izpopolnjevanja. V zvezi s tem se je v obdobju 2024–2025 začela izvajati pobuda Skillsbridges.

([37]) OECD, Gospodarske raziskave OECD:Luksemburg | OECD, str. 107, april 2025.
([38]) Bruto nacionalna poraba leta 2023 (Eurostat).
([39]) Emisije, za katere velja porazdelitev prizadevanj, za leto 2023 temeljijo na okvirnih podatkih iz evidenc. Končni podatki bodo potrjeni leta 2027 na podlagi celovitega pregleda.
([40]) https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2019/12/pisa-2018-results-volume-i_947e3529/5f07c754-en.pdf.
([41]) Glej Observatoire national de l'enfance, de la jeunesse et de la qualité scolaire (OEJQS), 2024, Tematsko poročilo:Evidenzorientierte Qualitätsentwicklung im Gesamtsystem Schule (nemščina).
([42]) Épreuves Standardisées (ÉpStan).
([43]) SWD(2025) 95 – Druga faza analize socialne konvergence po državah v skladu z okvirom za socialno konvergenco, 2025.
([44]) Eurostat, (lfsq_urgan).
([45]) Eurostat, (jvs_q_nace2).
([46]) Pregled izobraževanja in usposabljanja 2024.
([47]) Anketa o izobraževanju odraslih iz leta 2022.

(35) Luksemburški zdravstveni sistem se sooča z izzivi zaradi pomanjkanja zdravstvenih delavcev, velike odvisnosti od tujih zdravstvenih delavcev, neenakomerne porazdelitve osebja in velikega deleža zdravnikov, ki naj bi se upokojili do leta 2034. Staranje prebivalstva bo izzive še zaostrilo. Učinkovitejša uporaba omejenih virov in pospešitev reform sta predpogoja za krepitev odpornosti zdravstvenega sistema. Odpravljanje razdrobljenosti zdravstvenih storitev z bolj preventivnimi in v skupnost usmerjenimi modeli oskrbe, ki se ne zagotavljajo v samostojnih praksah, ampak jih izvajajo ekipe, je ključni dejavnik za povečanje učinkovitosti v prihodnosti. Boljša uporaba podatkov in informacij pri upravljanju in načrtovanju ter pospešitev digitalizacije sta ključnega pomena za podporo preoblikovanju zdravstvenega sistema.

(36) Zaradi tesne medsebojne povezanosti gospodarstev držav članic euroobmočja in njihovega skupnega prispevka k delovanju ekonomske in monetarne unije je Svet leta 2025 priporočil, naj države članice euroobmočja ukrepajo, tudi v okviru svojih načrtov za okrevanje in odpornost, da bi izvedle priporočilo o ekonomski politiki euroobmočja za leto 2025. Kar zadeva Luksemburg, priporočila 2, 3, 4 in 5 prispevajo k izvajanju prvega priporočila za euroobmočje o konkurenčnosti, priporočila 1, 4 in 5 prispevajo k izvajanju drugega priporočila za euroobmočje o odpornosti, priporočilo 1 pa prispeva k izvajanju tretjega priporočila za euroobmočje o makroekonomski in finančni stabilnosti iz priporočila za leto 2025 –

PRIPOROČA, da Luksemburg v letih 2025 in 2026 ukrepa tako, da:

1. okrepi skupne obrambne in varnostne odhodke ter pripravljenost ob zagotavljanju vzdržnosti dolga v skladu s sklepi Evropskega sveta z dne 6. marca 2025; zagotovi, da se pri očiščenih odhodkih upošteva pot, ki jo je 21. januarja 2025 priporočil Svet; obravnava dolgoročno vzdržnost pokojninskega sistema, zlasti z omejitvijo možnosti za predčasno upokojevanje ter povečanjem udeležbe in stopnje delovne aktivnosti starejših delavcev s povečanjem njihovih zaposlitvenih možnosti in zaposljivosti; poveča ponudbo stanovanj, zlasti sprejetjem celovite politike rabe zemljišč in reforme davka na nepremičnine, razvojem obsežnih projektov na javnih zemljiščih ter krepitvijo usklajevanja z urbanističnim načrtovanjem in čezmejnim javnim prevozom; zmanjša tveganja, povezana s stanovanjskim trgom, s postopno odpravo fiskalnih spodbud za najemanje posojil in s krepitvijo makrobonitetnega okvira; sprejme dodatne ukrepe za učinkovit boj proti agresivnemu davčnemu načrtovanju, zlasti z zagotavljanjem zadostne obdavčitve plačil obresti in licenčnin v tujino v jurisdikcije z ničelno/nizko obdavčitvijo, ki niso vključene na dogovorjeni seznam EU z jurisdikcijami, ki niso pripravljene sodelovati v davčne namene;

2. glede na veljavne roke za pravočasno dokončanje reform in naložb v skladu z Uredbo (EU) 2021/241 zagotovi učinkovito izvajanje načrta za okrevanje in odpornost, vključno s poglavjem REPowerEU; pospeši izvajanje programov kohezijske politike (ESRR, SPP, ESS+), pri čemer se po potrebi opre na priložnosti, ki jih ponuja vmesni pregled; optimalno izkoristi instrumente EU, vključno z možnostmi, ki jih ponujata program InvestEU in platforma za strateške tehnologije za Evropo, za izboljšanje konkurenčnosti;

3. ekonomsko politiko, povezano z naložbami, usmeri v spodbujanje inovacij in podpiranje dejavnosti z visoko intenzivnostjo raziskav in razvoja; poveča konkurenčnost, vključno s spodbujanjem diverzifikacije, zlasti v finančnem sektorju, in pospeševanjem digitalizacije, zlasti pri uvajanju naprednih digitalnih tehnologij v MSP, ter omogočanjem širitve podjetij in rasti produktivnosti; zmanjša ovire za konkurenco pri reguliranih poklicnih poslovnih storitvah;

4. izboljša trajnosten in učinkovit promet z nadaljnjim spodbujanjem razogljičenja prometa ter vlaganjem v infrastrukturo javnega prevoza in čezmejna omrežja; zmanjša splošno odvisnost od fosilnih goriv z naložbami v energijsko učinkovitost v stanovanjskem in nestanovanjskem sektorju; posodobi visokonapetostno omrežje in poveča njegovo zmogljivost, izboljša čezmejne povezave in poenostavi postopke za izdajo dovoljenj za uvajanje energije iz obnovljivih virov; podpre občine pri uvajanju energije iz obnovljivih virov;

5. izboljša uspešnost in zagotovi enake možnosti v šolah, tudi s sprejetjem nacionalnega okvira za kakovost šol in sistema zunanjega ocenjevanja šol ter s prilagoditvijo poučevanja potrebam prikrajšanih učencev in učencev iz različnih jezikovnih okolij; odpravi neskladja med ponudbo spretnosti, zlasti na področju zelenega in digitalnega prehoda, s spodbujanjem razvoja spretnosti; izboljša odpornost zdravstvenega sistema s pospešitvijo reform in zagotovitvijo zadostnega števila zdravstvenih delavcev.

V Bruslju, 8. julija 2025

Za Svet

predsednica

S. LOSE